

Г-нъ Д. Т. Страшимировъ, съ усърдието си да стои въ областта на фактитъ за живота на Хр. Ботйовъ, съобщени отъ З. Стояновъ, казва: „несъмнѣно, най-характерната черта въ даскалъ Ботя, като строгъ учителъ, като духовитъ и самостоятеленъ мжжъ, е тая, че той бие и безмилостно наказва чорбаджийскитъ дѣца наравно съ сиромашкитъ, стига тѣ да сж се провинили“.¹⁾ Своеето умозаклучение г. С. базира върху двѣ-три думи отъ стр. 30 въ „Опитътъ за биография“. „Въ Калоферъ и до днесъ (писано на 1888 — 91 г.), казва З. Стояновъ, сжществува поговорката: „той бие като даскалъ Ботю“.

Очевидна неточность.

„Поговорката“ не сжществува, защото даскалъ Ботю не е създакъ материалъ за нейното градиво, и то по твърдѣ понятни причини. Даскалъ Ботю не си е служилъ съ физическото наказание, като възпитателно педагогическо сръдство: неговитъ педагогически възгледи и цѣлото му образование, изключваха насилието въ всичкитъ му форми. Справедливостта го ръководѣше въ дѣйствиата му, както вънъ, така и вътрѣ въ училището. Но тъкмо тази справедливостъ и еднаквото разпрѣдѣление на длъжности, права и отговорности, го караше да бжде строгъ до справедливостъ и възискателенъ. Това е всичко. Нѣженъ и любящъ баща въ сѣмейството, по природа надаренъ да бжде великодушенъ, а по възпитание — да отдава всѣкому по заслугитъ, въодушевенъ отъ единъ великъ идеалъ — да види народа си по-високъ въ неговото гражданско съзнание, по-окръпналъ въ неговото благосъстояние и въ образованието — Ботю Петковъ, който отгледа едно велико дѣте, неможеше да бжде, нито бѣше насилникъ надъ природата на ученика. Насилие и свобода сж двѣ несъвмѣстими понятия въ умътъ на идеалистъ, какъвто билъ и калоферския учителъ.

¹⁾ Вж. Христо Боте(йо)въ като поетъ и журналистъ, стр. 63.